

Vordingborg kommune, den 2. januar 2024

Til Vordingborg Kommune
budget@vordingborg.dk

Høringsvar vedr. BDO's RÅDERUMSANALYSE

Vordingborg kommune har sendt BDO's RÅDERUMSANALYSE i offentlig høring ind til 5.1.2024.

Ældre Sagen takker for lejligheden til at deltage heri, og har følgende kommentarer til de BDO-forslag, som primært vedrører ældres vilkår og muligheder i Vordingborg kommune.

A. Kommentar til forslag 2.1 - bedre driftseffektivitet på ældreområdet.

Jf. eco-nøgletallene har der været en udgiftsstigning til ældreområdet (tabel 7.11 – regnskab) i 2022 i forhold til årene før, og for første gang ligger udgifterne pr. +67-årige til ældreområdet for Vordingborg kommune over sammenligningskommunerne med lignende rammevilkår. I alle foregående år, lå Vordingborg kommune – i modsætning til hvad DBO skriver - tydeligt UNDER niveauet for de sammenlignelige kommuner.

Kommunen har i 2022-23 allerede iværksat besparelsesforanstaltninger, som har givet mærkbare reduktioner i udgifterne, herunder reduceret vikarforbruget og reduceret rengøringsstandarden for hjemmehjælpskrævende borgere. Det ville have styrket BDO's troværdighed, hvis disse bestræbelser havde været inddraget i analysen!

BDO anbefaler at hjemmeplejen i alle syv distrikter øger deres direkte tid med 1-4 %-point – svarende til niveauet for distriktet med den højeste direkte tid. Hvis dette gennemføres betyder det, at den direkte borgertid reduceres i de distrikter, hvor der er længere (køre)afstand mellem de borgere, der har brug for hjælp.

Desværre giver det indtryk af, at BDO's anbefalinger synes at være et skrivebordsarbejde løst fra den virkelighed, der er karakteristisk for Vordingborg kommune, herunder især distrikternes vidt forskellige geografiske udstrækning. Forslaget synes hverken realistisk eller direkte implementerbart.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler, at BDO's ideer til bedre driftseffektivitet fjernes fra råderumskataloget.

B. Kommentar til forslag 2.1 - styret myndighedsopfølgning på Ældreområdet - reduktioner

Jf. BDO skal "potentialet .. vedr. styrket myndighedsopfølgning indfries ved reduktion i det udmøntede serviceadgang og serviceniveau. Potentialet vurderes til 1-5 mio. kr. årligt fra 2025 og halv effekt i 2024."

Oversat betyder det ringere kommunal service til borgere - formentlig gennem skærpede betingelser for visitation til f.eks. hjemmepleje og -hjælp m.v.

BDO mangler her ganske enkelt at angive rationelle argumenter med beskrivelse af konkrete besparelsesinitiativer. Derfor synes det påståede potentiale at være grebet ud af luften!

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler, at BDO's forslag til ringere serviceniveau fjernes fra råderumskataloget.

C. Kommentar til forslag 2.1 - styret myndighedsopfølgning på ældreområdet - Opmærksomhedspunkter

BDO har opgjort "De personalemæssige konsekvenser .. i det høje potentiale årsværk vurderes at være ca. 28 årsværk, hvoraf flere forventes løst ved naturlig afgang, reduktion i løst ansatte mv.

- Den dårlige datakvalitet betyder en vis usikkerhed om potentialets størrelse.
- BDO vurderer, at der kan være potentialer i udekørende hjemmesygepleje. Der har ikke kunne udarbejdes valide data til at beskrive dette.”

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anerkender BDO's bemærkning om, at potentialet på at reducere medarbejdergruppen med 28 årsværk – som sammen med øvrige forslag - kan resultere i en årlig besparelse på 12 mio. kr. – hviler på ”en vis usikkerhed”.

Det er imidlertid nok spørgsmålet om denne BDO-vurdering ikke er en underdrivelse. Det ville formentlig været mere korrekt at angive usikkerheden som meget betydelig. Derved forsvinder selve grundlaget for anbefalingen, som så fremstår som uredeligt!

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler, at forslag 2.1 som helhed fjernes fra råderumskataloget.

D. Kommentar til forslag 2.2 - reduktion i serviceniveau i ældreområdets aktivitetscentre

Det er BDO's vurdering, ”at den fremadrettede budgetsum primært omfatter ydelser efter SEL § 79, hvortil det gælder, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Der er således tale om et KAN-tilbud, hvorfor der ligger et økonomisk råderum heri, da der kan foretages servicereduktioner ved:

- reduktion i nuværende åbningstider/åbningsdage
- reduktion i antallet af aktivitetscentre
- at driften i højere grad af varetages af frivillige

Af den resterende budgetsum på området skal også være midler til SEL § 86.2 – vedligeholdende træning - som kommunen skal tilbyde. Det har ikke været muligt at fastlægge aktuelt forbrug og niveau på disse ydelser.”

Ældre Sagen i Vordingborg kommune er af den opfattelse,

1. at forringelse af det kommunens forebyggende arbejde på sigt vil medføre forøgede udgifter til den kommunale hjemmepleje m.v. og at aktivitetscentre for mange ældre og svage borgere er muligheden for at få social kontakt, hvilket er vigtigt for at mindske ensomhed og forebygge mistrivsel. Det kan være altafgørende for evnen til at blive i eget hjem.
2. at det er ganske vanskeligt – og ofte meningsløst - at skelne mellem ydelser efter SEL § 79 og 86.2, hvilket gør BDO's forslag til reduktioner illusoriske – foruden at BDO selv angiver, at det aktuelle forbrug og niveau på ydelserne ikke har været muligt at fastlægge. Derved forsvinder det sikre grundlag for anbefalingen, som så fremstår som mindre troværdigt!

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler, at forslag 2.2 om reduktion i serviceniveau i aktivitetscentre fjernes fra råderumskataloget.

E. Kommentar til forslag 2.2 - reduktion ved at pålægge frivillige kommunalt arbejde

Ældre Sagen i Vordingborg kommune er af den opfattelse,

1. at erstatte professionelles (løn)arbejde med gratisydelser fra borgere er ikke en farbar vej. Borgere kan yde en frivillig indsats, hvis den bygger på disses forudsætninger og opfattelse af meningsfuldhed, men kan ikke underlægges en arbejdsgivers lederskab.
2. at basere den forebyggende indsats på frivilliges engagement kræver en helt anden tilgang til samarbejdet mellem kommunen og de frivillige lokale organisationer, end den, som kommunen hidtil har praktiseret – men som Ældre Sagen såmænd længe har efterspurgt. Det skal dog tilføjes, at et sådant samarbejde synes at udvikle sig på demensområdet.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune håber på og ser gerne frem til et anderledes gunstigt samarbejde mellem kommunen og de frivillige organisationer, som kan muliggøre en koordineret forebyggende og fleksibel indsats.

F. Kommentar til forslag 2.4 - reduktion i bemanning for kostpersonale på plejecentre

Opgaverne i forhold til beboerne på plejecentrene skal varetages, uanset om det klares af kost- eller plejepersonale. Hvis kostpersonalet spares væk, så skal plejepersonalet overtage kostopgaverne – og det betyder en reduktion i plejepersonalets borgertid.

BDO foreslå en samlet reduktion på ca. 11 årsværk. Det er godt nok kostpersonale, der foreslås afskediget, men det betyder en samlet reduktion af den borgerrettede plejeopgave på de samme ca. 11 årsværk – fordi plejepersonalet så kommer til at varetage opgaver vedr. kosten. Og det uanset hvor effektivt ledelsen iflg. BDO vil kunne prioritere og koordinere med den øvrige bemanning, opgaver og drift på plejecentrene.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler, at forslag 2.4 om reduktion i bemanning for kostpersonale på centrene fjernes fra råderumskataloget – altetnativt at der ansættes plejepersonale i samme omfang, som kostpersonalet reduceres med.

G. Kommentar til forslag 6.7 - effektivisering af forebyggende hjemmebesøg på ældreområdet

Kommunen er ganske givet orienteret om, at Regeringen – sidst omtalt i Statsministerens aktuelle nytårstale - har annonceret, at en ny ældrelov vil blive forelagt folketinget primo 2024. Forventningerne til lovens indhold er mangeartede, men nogle af de mere bastante rygter er, at visiteringen til kommunale ydelser kommer til at foregå via en forhandling mellem den nødlidende borger og kommunens visitationsenhed – og at kommunen fremover skal være mere opsøgende i forhold til ældre for at konstatere evt. behov for forebyggende indsats, aktuel hjælp og omsorg. Det er også en kendt sag, at ældre kun sjældent af sig selv opsøger hjælp til forebyggende aktiviteter. Der skal ofte en meget konkret opfordring til. Ikke mindst for at forebygge de fysiske og psykiske følger af isolation og ensomhed. At reducere i det personale, der har den direkte kontakt med borgere, er derfor ganske uheldigt.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler, at forslag 6.7 om reduktion ved effektivisering af forebyggende hjemmebesøg fjernes fra råderumskataloget.

H. Indledende kommentar til forslag i afsnit 8 vedr. reduktioner på områderne kultur, fritid og udvikling.

BDO foreslår besparelser på flere områder, som berører forskellige geografiske og kulturelle områder i lokalsamfundene i kommunen.

Ældre Sagen har som udgangspunkt, at ensomhed og isolation forebygges og borgersind udvikler sig, når mulighederne for at møde andre i fælles aktiviteter i til stede, herunder mange muligheder for at deltage i et alsidigt foreningsliv, der - som bekendt - stadig er byggestenen for vores demokratiske og rimeligt ligeværdige samfund. Et andet udgangspunkt er, at Kommunen ikke alene er en selvstændig og selvfinansierende arbejdsplads med mange forskellige regulerende og borgerrettede aktiviteter, men Kommunen er i lige så høj grad den samfundsinstiution, der inspirerer til og støtter individuelle og fælles initiativer, som understøtter den danske livsform, præget af sunde, såvel fysisk som kognitivt udfordrende fritidsaktiviteter. Kultur- og andre fritidstilbud er således ikke bare simple udgifter for kommunen, men de er betydningsfulde bidrag til en befolkning i stadig udvikling.

På baggrund af disse bemærkninger anbefales følgende:

I. Kommentarer til forslag 8.1: Reduktion i antallet af timer, som Kommunen køber i haller og idrætsfaciliteter

BDO foreslår, at der skæres i antallet af timer (serviceniveauet) til skoler og foreninger i forbindelse med genforhandling af kontrakter.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune finder, at fordi netop idrætsaktiviteter er med til at forebygge skader og senere såvel fysiske som psykiske dårligheder, er dette BDO-forslag en ualmindelig dårlig idé.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler, at forslag 8.1 om reduktion ved at antallet af timer, som Kommunen køber i haller og idrætsfaciliteter, fjernes fra råderumskataloget.

J. Kommentarer til forslag 8.1: reduktion ved harmonisering af timepriser i haller og idrætsfaciliteter

BDO gør opmærksom på, at området "viser meget varierende timepriser på de forskellige haller", og foreslår, at "en genforhandling af kontrakter kan også tage udgangspunkt i en harmonisering/kvalificering af timetakster."

Ældre Sagen gør modsat opmærksom på, at det økonomiske grundlag for at drive de forskellige haller er vidt forskellige. Det betyder, at en enhedstakst rigeligt vil tilgodese nogle, men ruinere andre.

BDO's forslag om harmonisering af timetaksterne er beklageligvis endnu et eksempel på et forslag, der bygger på et utilstrækkeligt kendskab til lokale forhold i vores kommune.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler derfor, at forslag 8.1 om harmonisering af timepriser, fjernes fra råderumskataloget.

K. Kommentarer til forslag 8.2: Reduktion ved fjernelse af støtte til biografforeninger.

Såvel Præstø som Stege Biografer drives af foreninger, og de ville ikke være her uden at et stort antal frivillige yder en god indsats for at bevare disse to kulturinstitutioner.

Det kulturelle liv i begge købstæder vil i høj grad lide under, hvis biograferne må lukke pga. dårlig økonomi.

Igen må det fremhæves, at også disse kulturtilbud er med til at forebygge isolation og ensomhed, samt at fastholde og udbygge interessen for at deltage i det fælles kulturliv – og at såvel frivillige som biografgængere finder det meningsfuldt og rigt at tage del i fællesskaberne omkring disse institutioners løbende forestillinger og mange forskellige events.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler derfor, at forslag 8.2 om reduktion ved fjernelse af støtte til biograf-foreninger, fjernes fra råderumskataloget.

L. Kommentarer til forslag 8.2: reduktion ved fjernelse af støtte til mindre museer/stiftelser.

De 3 nævnte museer – Museumsgården i Keldby, Køng Museum og Thorvaldsen-samlingen ved Præstø drives af foreninger, og de ville ikke være her uden at et stort antal frivillige yder en stor indsats for at bevare disse kulturinstitutioner.

Det kulturelle liv i lokalområderne ville lide under – og den lokalkulturelle identitet ("Vi bor et sted med et lokalmuseum") vil blive svækket - hvis museerne må lukke pga. dårlig økonomi.

Igen må det fremhæves, at også disse kulturtilbud er med til at forebygge isolation og ensomhed, samt at fastholde og udbygge interessen for at deltage i det fælles kulturliv – og at såvel frivillige som besøgende finder det meningsfuldt og rigt at tage del i fællesskaberne omkring og oplevelserne i disse institutioner.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler derfor, at forslag 8.2 om fjernelse af støtte til mindre museer/stiftelser, fjernes fra råderumskataloget.

M. Kommentarer til forslag 8.4: besparelse på tilskud til Museum Sydøstdanmark.

Til et levende samfund hører et museum! Hvis Møn Museum lukkes eller flyttes, så er det ganske enkelt en forarming / fattiggørelse af den gamle købstads kulturelle liv og tilbud. Det hører med til mønborgeres identitet, at man bor et sted, som sætter pris på sin historie, og at historien umiddelbart kan opleves på et lokalt museum.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler derfor, at forslag 8.4 om lukning eller en flytning af Møn Museum fjernes fra råderumskataloget.

N. Kommentarer til forslag 8.5, afslutning af 2 konkrete aftaler med DGI Huset.

BDO foreslår, at "der ikke længere købes tid til træning til kronikere og borgere med genoptræningsforløb i DGI-huset".

Beløbet, der foreslås sparet herved, er forsvindende lille i forhold til Kommunens øvrige tilskud til DGI-Huset, kun 1,8%!

Det står virkelig hen i det uvisse, hvorfor netop borgere med kroniske lidelser og borgere med behov for genoptræning skal have fjernet deres mulighed for aktiviteter, der kan bidrage til bedre helbred og livsduelighed.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler derfor, at forslag 8.5 om afslutning af genoptræning i DGI Huset fjernes fra råderumskataloget.

O. Kommentarer til forslag 8.6, ny struktur for biblioteker og borgerservice

BDO foreslår følgende strukturelle ændringer, hvor der skæres i personalebetjent åbningstid samt i aktiviteter og tilbud til borgerne:

- a) lukning af bibliotekerne i Præstø, Stege, Lundby
- b) alt. konvertering af bibliotekerne i Præstø og Stege til selvbetjente biblioteker

Det vil være noget nær en katastrofe at lukke alle andre biblioteksafdelinger end Vordingborg. For alle lånere – og specielt for dem, der ikke er digitalt mindede - vil det være et alvorligt tab af mulighed for de oplevelsestyper, som bibliotekerne tilbyder.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler derfor, at forslag 8.6 om forringelse af den biblioteksmæssige betjening af de 3 lokalsamfund udenfor Vordingborg Centrum fjernes fra råderumskataloget.

P. Kommentar til forslag 8.6 om lukning af borgerservice i Præstø og Stege

BDO foreslår også, at borgerservice i Præstø og Stege lukkes.

Da BDO skriver følgende (citater): "Udgangspunkt for lukning af borgerservice i Præstø og Stege er, at opgaverne bortfalder og ikke overføres til Vordingborg" vil der ikke være nogen besparelse ved at lukke borgerservice disse steder. For hvem kan forestille sig, at Borgerservice i de to byer ikke løser kommunale opgaver i dag! Er det endnu engang er BDO-forslag til reduktion, som bygger på BDO's manglende viden om de faktiske forhold?

Det vil være et stort tab af kommunal service, hvis Borgerservice i de 2 byer ikke fastholdes – og udbygges med yderligere tiltag. Den største afstand fra yderområderne i kommunen og til den kommunale administration i Vordingborg centrum er ca. 50 km., og særligt for mange ældre vil det være en uoverkommelig afstand.

Og for ikke-digitaliserede borgere – som ikke kun omfatter ældre – vil det være en såvel psykologisk som praktisk uoverkommelig afstand for at kunne få borgerrettet service.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler derfor, at forslag 8.6 om lukning af borgerservice i Præstø og Stege fjernes fra råderumskataloget.

Q. Kommentarer til forslag 8.7, reduktion af puljer under Kultur- og Fritidsudvalget.

BDO foreslår, at 5 puljer enten fjernes eller reduceres. Puljerne er indført for bl.a. at stimulere sammenhængskraft og deltagelse i det alsidige samfundsliv. Generelt vil det være sørgeligt, hvis muligheder for at opnå kommunal støtte til spændende lokale aktiviteter for alle aldersgrupper i lokalsamfundene forringes. Og det vil ganske givet medføre et fald i antal og omfang af de typer af aktivitetstilbud, som kommunen ikke selv initierer.

Ældre Sagen i Vordingborg kommune anbefaler derfor, at forslag 8.7 om reduktion af puljer under Kultur og fritidsudvalget fjernes fra råderumskataloget.

Med venlig hilsen

Paul Schmolke
Formand for Koordinationsudvalget,
som repræsenterer Lokalafdelingerne i Møn-Bogø, i Præstø og i Vordingborg

NB: Evt. spørgsmål el. andet vedr. dette kan rettes til Koordinationsudvalgets sekretær Stig Ryhl
2247 7675 - stigryhl@gmail.com